

21. 8. 2014

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Ke vztahu rozhodnutí o úpadku a rozhodnutí o prohlášení konkursu podle insolvenčního zákona

Zákon č. [182/2006](#) Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále také jen „IZ“) rozlišuje mezi rozhodnutím o úpadku dlužníka a rozhodnutím o prohlášení konkursu na majetek dlužníka. Toto rozlišení hraje významnou roli při vydávání obou rozhodnutí i při jejich přezkumu.

Rozhodnutí o úpadku

Insolvenční řízení se zahajuje pouze na základě insolvenčního návrhu (srov. § 97 odst. 1 IZ). Rozhodnutí o úpadku je takovým rozhodnutím o insolvenčním návrhu (srov. § 142 IZ), kterým je insolvenčnímu návrhu vyhověno. Insolvenční soud vydá podle § 136 odst. 1 IZ rozhodnutí o úpadku, jestliže je osvědčením nebo dokazováním zjištěno, že dlužník je v úpadku (srov. § 3 odst. 1 až 3 IZ), anebo že mu úpadek hrozí (srov. § 3 odst. 4 IZ).

Náležitosti rozhodnutí o úpadku jsou vyjmenovány v § 136 odst. 2 až 4 IZ[1], podle kterého rozhodnutí obsahuje výroky ve smyslu § 136 odst. 2 písm. a), b), f) a g) IZ, výzvy ve smyslu § 136 odst. 2 písm. d) a e) IZ a údaj ve smyslu § 136 odst. 2 písm. c) IZ. Výzvy přitom představují splnění poučovací povinnosti insolvenčního soudu a jejich nerespektování vede k újmě na straně těch subjektů, kterým byly výzvy adresovány; neuposlechnutí uvedených výzev ovšem nemůže zakládat žádnou sankci ve smyslu procesněprávním (např. pořádkovou pokutu).

Rozhodnutí o prohlášení konkursu

Rozhodnutí o prohlášení konkursu je typem rozhodnutí o způsobu řešení úpadku ve smyslu § 4 odst. 2 písm. a) IZ. Konkursem se podle § 244 IZ myslí takový způsob řešení úpadku, který spočívá v tom, pohledávky zjištěné ve smyslu § 201 IZ jsou uspokojovány zásadně poměrně, a to z výnosu zpeněžení majetkové podstaty (srov. § 205 a násl. IZ), přičemž zpeněžováním ve smyslu § 283 odst. 1 IZ.

Zjištěné pohledávky se neuspokojují poměrně, jestliže jde o pohledávky zajištěné ve smyslu § 3 písm. g) IZ, které jsou v konkursu uspokojovány z výtěžku zpeněžení předmětu zajištění a teprve v případě takto neuspokojené části pohledávky dochází k poměrnému uspokojení v režimu pohledávek nezajištěných.

Nezajištěné ani zajištěné pohledávky v neuspokojené části nezanikají, což ovšem neplatí v případě uvedeném v § 311 IZ.

Pojem rozhodnutí o prohlášení konkursu na majetek dlužníka přitom nelze ztotožňovat s usnesením o prohlášení konkursu na majetek úpadce ve smyslu dříve platné úrovní úpravy obsažené v zákoně o konkursu a vyrovnání. Předchozí právní úprava rozhodnutí o úpadku neznala a výrok o zjištění úpadku byl součástí usnesení o prohlášení konkursu.

Vztah rozhodnutí o úpadku a rozhodnutí o prohlášení konkursu

Vzhledem k okolnosti, že rozhodnutí o úpadku a rozhodnutí o prohlášení konkursu jsou samostatnými procesními úkony insolvenčního soudu[2], jsou mezi oběma rozhodnutími dány rozdíly, a to hned v několika ohledech. Schematicky lze tyto rozdíly rozčlenit mj. na rozdíly týkající se různých předpokladů pro vydání rozhodnutí, rozdíly v náležitostech (viz k tomu výše) a na rozdíly týkající se přezkumu uvedených rozhodnutí.

Předpoklady pro vydání rozhodnutí o úpadku a rozhodnutí o prohlášení konkursu

Rozhodnutí o úpadku je možné vydat tehdy, jestliže dlužník je v úpadku nebo mu úpadek hrozí.[3] Úpadek nebo hrozící úpadek dlužníka musí být insolvenčním soudem zjištěn – musí být insolvenčním soudem učiněna skutková zjištění uvedená v § 3 IZ (a to osvědčením, anebo dokazováním), následně je úpadek zjištěn výrokem dle § 136 odst. 2 písm. a) IZ. Uvedený výrok má deklaratorní povahu (v tom smyslu, že se jím jen zjišťuje již nastalý ekonomický stav dlužníka), nicméně rozhodnutí o úpadku má velmi významné právní účinky ve smyslu § 140 a násl. IZ.

K předpokladům pro vydání rozhodnutí o prohlášení konkursu patří předchozí vydání rozhodnutí o úpadku dlužníka a závěr, že dlužníkův úpadek nelze řešit některým ze sanačních způsobů řešení úpadku, tedy reorganizací podle § 4 odst. 1 písm. b) IZ nebo oddlužením podle § 4 odst. 1 písm. c) IZ), případně závěr, že namísto přijetí rozhodnutí o způsobu řešení dlužníkova úpadku ve smyslu § 4 odst. 2 IZ mělo být vydáno rozhodnutí o tom, že dlužník není v úpadku podle § 158 IZ.[4] Nemožnost řešení úpadku dlužníka reorganizací nebo oddlužením může být dána skutkově (nepřípustností), anebo procesně (např. z toho důvodu, že nebyl podán návrh na povolení reorganizace nebo návrh na povolení oddlužení).

Přezkum rozhodnutí o úpadku a rozhodnutí o prohlášení konkursu

Z výše uvedeného plyne, že při podání opravného prostředku se liší i námitky, které mohou zakládat důvodnost opravného prostředku.

Opravný prostředek proti rozhodnutí o úpadku tak nelze úspěšně založit na argumentaci, která by spočívala v tvrzení, že namísto konkursu měl být zvolen jiný způsob řešení úpadku. Naopak předpokladem pro vydání rozhodnutí o prohlášení konkursu je závěr, že dlužník je v úpadku, jak plyne z výše citované judikatury i z § 158 IZ.

Rozhodnutí o úpadku se od rozhodnutí o prohlášení konkursu liší též v přípustnosti opravného prostředku. Jestliže je rozhodnutí o úpadku vydáno na základě dlužnického insolvenčního návrhu ve smyslu § 97 odst. 5 IZ, nemůže být rozhodnutí o úpadku napadeno odvoláním, jak plyne z § 141 odst. 1 věta první IZ.

Mgr. Ondřej Richter,
advokát

[TOMAN, DEVÁTÝ & PARTNEŘI advokátní kancelář, s. r. o.](#)

Trojanova 12
120 00 Praha 2

Tel.: +420 224 918 490

Fax: +420 224 920 468

e-mail: ak@iustitia.cz

-----
[1] V podrobnostech srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 10. 2011, sen. zn. 29 NSČR 21/2011.

[2] Na tomto závěru nemění ničeho ani okolnost, že rozhodnutí o úpadku a rozhodnutí o prohlášení konkursu jsou často obsažena v jednom usnesení, což umožňuje § 148 odst. 1 IZ. Rozhodnutí o úpadku bývá spojeno s rozhodnutím o prohlášení konkursu z důvodu procesní ekonomie, což ovšem neznamená, že by šlo o jeden procesní úkon insolvenčního soudu.

[3] Další předpoklady pro vydání rozhodnutí o úpadku procesního rázu - např. projednatelnost insolvenčního návrhu, případné složení zálohy na náklady insolvenčního řízení apod. nejsou předmětem tohoto příspěvku.

[4] Z četné judikatury Nejvyššího soudu srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. 3. 2011, sen. zn. 29 NSČR 12/2011 a ze dne 28. 11. 2013, sen. zn. 29 NSČR 103/2013.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Odpovědnost členů statutárního orgánu za nepodání insolvenčního návrhu včas](#)
- [Úmyslně zkracující právní jednání mezi dlužníkem a osobou blízkou](#)
- [Nejvyšší soud ČR: Úhrada úroků ze zápůjčky jako zvýhodňující jednání? Klíčový výklad k § 241 odst. 5 písm. b\) insolvenčního zákona](#)
- [K postavení zajištěného věřitele v insolvenčním řízení](#)
- [K \(ne\)způsobilosti notářského zápisu jako exekučního titulu pro nařízení exekuce prodejem zástavy](#)
- [Promlčení pracovněprávních pohledávek postavených na roveň pohledávkám za majetkovou podstatou](#)

- [Preventivní restrukturalizace](#)
- [Odpovědnost státu za nesprávný úřední postup exekutora: Je stát skutečně „posledním dlužníkem“?](#)
- [Odstoupení od smlouvy v insolvenčním řízení](#)
- [Zřízení exekutorského zástavního práva – právní rámec, dopady a judikatura](#)
- [Novela nařízení o insolvenčním řízení nabyla účinnosti – jaké přinesla změny?](#)